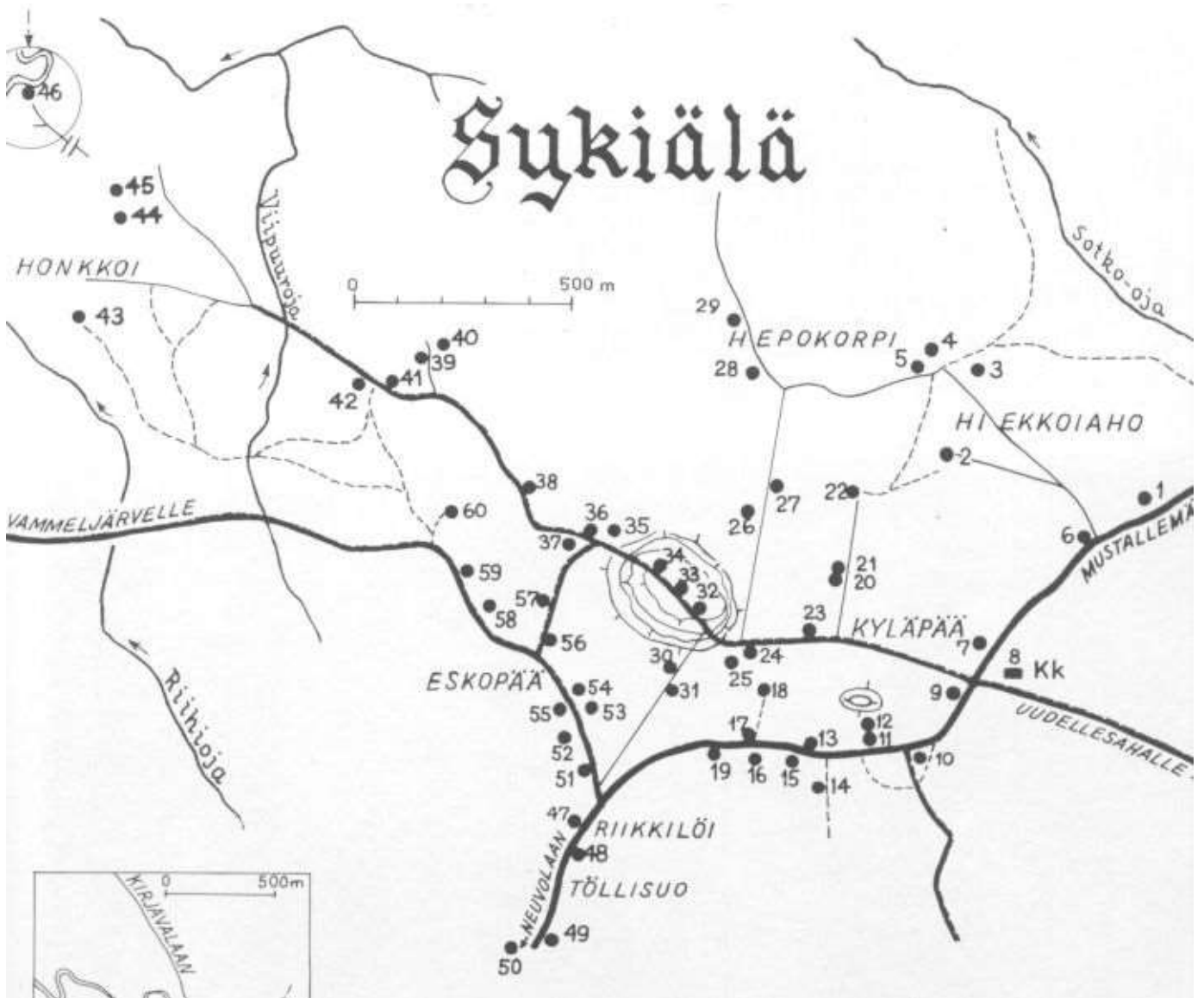

Varsinainen Sykiälä (Sykelä)

Kylämaisemaa hallitsi 85 metrin korkeuteen meren pinnasta kohonnut harjanteenomainen mäki, jonka päälle ja ympäristöön pääosa asutuksesta ja viljelyksistä oli ryhmittynyt. Kylän osina tunnettiin Eskopää, Hepokorpi, Hiekkoiaho, Honkkoi, Kyläpää ja Riikkilöi. Sykiälän ja Mustanmäen asemaseudun rajana pidettiin Sotko-ojaa.

Kylänosa	Nimi	ha	Asukkaita 1870-luvulla
Sykiälä 1	Heinola		Kurppa, Hietanen, Havia
Sykiälä 2	Hovimaa		Ei 1870 luvulla merkintää (Kruununpuisto)
Sykiälä 3	Käiväräinen		Kurppa, Käiväräinen, Mattinen
Sykiälä 4	Mäkelä		Kurppa, Havia, Viuhko
Sykiälä 5	Pekkola		Kurppa, Mannonen
Sykiälä 6	Rouvari		Rouvari
Sykiälä	torpparit, itselliset		Jukeroinen, Kutilainen, Vesterinen, Töllinen

Lähdettäessä siitä maantietä pitkin kulkemaan Sykiälään oli loivan mäen yläpäässä tien oikealla puolella venäläisen emigrantin

(1) Pekka (Petter) Petroffin talo peltoaukean keskellä.

Kärkytie vei Hiekkoiaholle. Siellä asuivat

(2) Paavo 1889 ja Olga **Kihlström** /Muuraar-Paavo,
Arne,

(3) Ulla 1879 (Kyyväräinen) **Koli**, Juhana Kolin leski

(4) Risto 1897 ja Iida 1899 **Rouvari** /Miko Ulla Risto

Kyllikki 1930, Raimo 1932, Anja 1934. Raili 1936 (Kukkaro), Teuvo 1939, Maija 1941, Seppo 1944

(5) sisarukset Alma ja Juho **Valkonen**

Hiekkoiahan kupeessa oli Viuhkoaho, jossa oli tapana polttaa juhannuskokkoja.

(6) Ville 1894-1983 **Rouvali** Kuolemajärveltä. I pso Hilda-Maria 1893-1937 (Hämäläinen) Koivistolta. Lapset Rauha 1919-2010 Myllykoski, Tauno 1921-1941 kaatui Parikkalassa Tyrjässä ja Urho 1926-1989 Myllykoski. II pso Alma 1905-93 (Pentikäinen)

Eero, Onni Kurppa -30

Tasamaata jälkeen alkoi ristpetäjistään aikanaan tunnettu Huuvekorvemäki.

(7) Kristian **Mannonen** 1859-1936 /Kaapre Ristani. Pso Ulla 1868-1934 (Hietanen)

Lapset:

Herman 1887-1888, Anni 1891-1893, Helena 1894-1979 Aura, Ida 1897-1898, Mikkel 1899-1900, Edvard 1901-1903, Aina 1904-1904, Kaarlo 1905-1906, Kalle 1907-1964

Kuopio

Paavali (Paavo) 1913-1944 kaatui ja hukkuu Vuokseen Oravaniemessä. Pso Rauha 1919

Rouvali (6). Lapset: Terttu Marjatta 1941 evakossa Tyrvällä ja Leena Tellervo 1943 Sykiälä.

Helena avioitui Kuuterselkään Adam Vesterisen kanssa. Kalle lähti Koivistolle ja toimi siellä valokuvaajan. Oli ylikersantti ja kirjoilla jo sodan aikana Kuopiossa. Paavo hoiti tilaa ja sodan aikana Rauha. Paavosta tuli ammattisotilas ja kaatuessaan 18.6.1944 hän oli vääpeli.

(8) vuonna 1893 rakennettu **kansakoulu**, jossa Amalia 1900 Kakko ja Maria Rontu (alakoulu) toimivat opettajina.

Tunnetuin ja pitkäaikaisin koulun opettajista oli lujaa järjestystä pitänyt Karl Enberg/Ukko Eenpeer. Koulupiiri oli aikanaan hyvin laaja ulottuen osittain Neuvolan, Kirjavalan ja Vammeljärven kyliinkin Uudenkirkon kunnan puolelle. Piiri supistui sitä mukaa kuin uusia kouluja rakennettiin.

Välittömästi koulun jälkeen erkanivat vastakkaisiin suuntiin kylätie Uudellesahalle ja kyläkujaset (kylätie) Sykiälän mäelle/Hauvvee mäele.

Tästä alkoi myös Kyläpää-niminen kylänosa sekä maantien että kyläkujasten suunnassa.

(9) livar 1900 ja Ida 1906 (Hietanen) **Nikkanen**

Pirkko 1933 (Sjöholm), Martti 1936, Kaija 1937 (Ruotsissa), Heikki 1939, Katri -41

(Ruotsissa), Pekka -43, Paula-45 (Ruotsissa)

(10) Raudusta muuttaneet Viktor ja Hetti **Kurikka**.

(11) Maria 1879 (Lempiäinen) **Kurppa** / Ville Taaveti 1864-1925 Mari > tr Saima 1911

(Katajamäki)

Maria Kurpan vuokralaisena asui venäläinen emigrantti rouva Anna **Morosoff**

(12) Antti 1883 ja Fanni 1888 **Liski**. Valkjärveltä muuttanut Antilla oli paja

(13) Matti 1875-1956 ja Aino 1881-1968 (Toivonen) **Kurppa**

Herman 1902-73 ja Martta 1904-66 (Havia),

Ida 1906-50 (Kaskinen), Anna 1906-77 (Kilpeläinen), Lyyli 1911 (Jokitalo)

(14). Anni 1861 **Bister** ja hänen vävynsä Juho 1901 **Pekonen** perheineen asuivat. entisessä venäläisessä huvilassa Viljo 1928, Sirkka 1931, Aira 1933, Aune 1937, Veikko 1937, Mirja 1939

(15) Raudusta kylään muuttaneet Antti ja Loviisa **Nuija**

Johannes 1915-1942, Ilmari 1918, Seemi 1921-1985

Nuijat asuivat umpikartanon tapaisessa talossa, jonka aikaisemmin omistivat Matti 1865 ja Anni 1864 **Paju**. Anni-emäntä oli laajalti tunnettu sanavalmiudestaan ja ehtymättömistä sananlaskuistaan.

(16) Loviisa 1887-1947 (Kurppa) pso Herman 1879-1927 **Rouvari**

Työne 1908 (Kurppa), Viljo 1918 (Terho), Kerttu 1913 (Huumonen?)

(17) Iida **Rouvari**. Iidan miesvainaja/Hoi Miko Hermaan oli mainio kertomaan tarinoita erityisesti lapsille. Martta, Toini 1922, Yrjö 1926

(18) Ville 1881 ja Ulla 1887 (Rouvari) **Lempiäinen**.

(19) Juhana 1896-1965 ja Työne 1908-73 (Rouvari) **Kurppa**

Esko 1932

(20) Ville 1882 ja Anni 1885-1947 (Vesterinen) **Rouvari**

Villiam 1907-1988, Kalle 1909-38, Mikko 1911, Hilma 1916, Selma 1920 (Popoff), Veera 1924 (Lammi), Taimi 1927 (Tynys), Sanna 1930 (Liutu)

(21) Toivo **Hietanen** ja Miina (Pentikäinen) > Esko asuivat entisessä Hasasen mökissä

(22) sisarukset Anni 1895 ja Juho 1897 **Valkonen**.

(23) Mikko 1881-1948 ja Loviisa 1883 **Rouvari** / Penu Mikko.

Aino 1910, Elvi 1912, Reino, 1914, Oiva 1918,

(24) Mikko 1900 ja Elsa 1897 (Vesterinen) **Mannonen Mikon** äiti Maria 1874 (Vesterinen)

Aarne, Erkki 1929

Talon pihapiiri levittäytyi somaksi nurmikoksi - Kaaprelais nurmeeks. Kylän ukkojen oli tapana kokoontua siihen tarinoimaan.

(25) Herman 1894-1965 ja Loviisa 1898-1978 (Nikkanen) **Kurppa**

Tahvolaisii kujaset, toisella nimellä Hepokorve kujaset - Hepokorven kautta Suurellejoelle. Sen varrella asuivat

(26) Salomon **Kurpan** /Tahvo Salamuni perilliset,

Herman 1898-1932 ja Alma 1905 (Pentikäinen) **Kurppa**

Eero 1923, Lempi 1926, Onni 1930

(27) Herman 1894 ja Eeva 1896 **Töllinen**,

(28) Kristian (Risto) 1901-47 ja Iida 1908 (Rouvali) **Hietanen**

Pentti 1930, Silja 1934

(29) Juho 1908-53 ja Elvi 1912 (Rouvali) **Hietanen**.

Tenho Juhani 1939, Raija 1943 (Rajalin)

Kun palattiin takaisin Kaaprelais nurmele ja jatkettiin matkaa pitkin kyläkujasia, oli heti edessä lyhyt jyrkkä mäki - Mäkeläisii mäki -, joka talvisin oli mäenlaskijoiden ahkerassa käytössä. Nyt tultiinkin jo kylän korkeimmalle mäen harjanteelle, josta aluksi erkanivat kujaset - livose kujaset - alas vasemmalle Riikkilöihin. Kujasten varrella asuivat

(30) Joonas 1895 ja Tilda 1897 (Kihlström) **Iivonen** ja Valkjärveltä muuttaneet

(31) Juho 1894 ja Hilda 1897 **Mörö**.

Kerttu 1920, Esteri 1921 Aimo 1929, Irja 1926, Mirja 1927, Kaino 1928, Leo 1930,

Mäen harjanteella tien oikealla puolella melko lähekkäin olivat

(32) Adam 1877-1946 ja Katri 1881-1950 (Vesterinen) **Kurppa**

Aino 1904-95, Kaarlo 1905-78, Ida 1908-89, Alina 1910-87 (Ryyppö), Laina 1916-94

(Terho),

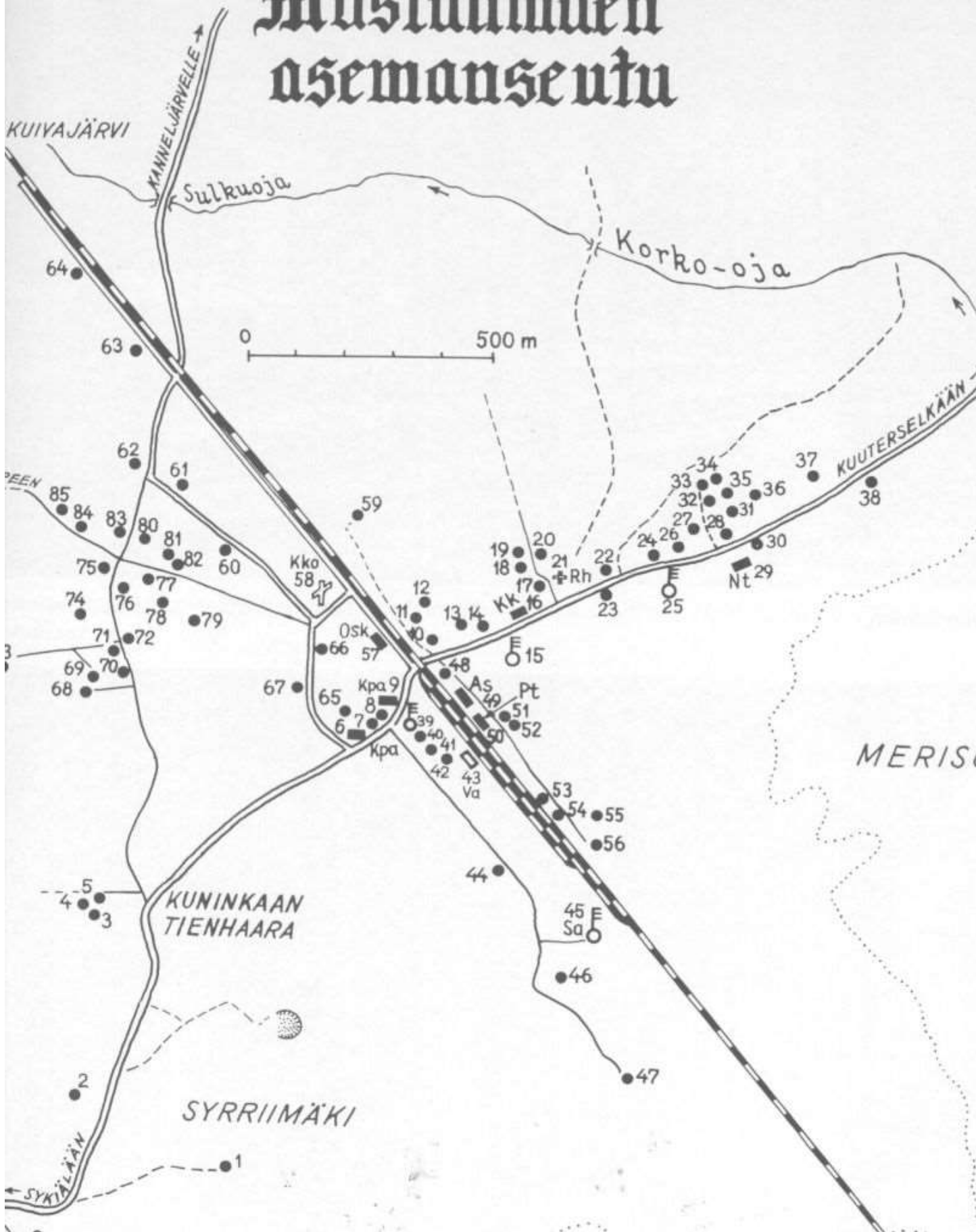
Toini 1919 (Hirsi), Kaarlo 1905-78 ja Lilja 1910-2010 (Mannonen) **Kurppa**

- Eeva 1936, Kaarina 1937, Helka 1937, Hannu 1943
- (33) Ristina 1881(Kyynäräinen) **Hietanen Tommilais Kr**
Lyyli 1909, Aino jäi Sykiälään, Vilho 1919
- (34) Väinö 1912-56 ja Impi 1908-91 (Seppänen) **Kurppa**
Aira 1942, Ulla 1944
- (35) Herman 1894-1971 ja Ulla 1889-1964 (Kurppa) **Hietanen**
Toini 1922-2012 (Rouvari), Eevi 1926, Laina 1929 (Tähkäluoto) , Pentti 1931
- (36) Helena 1886-1966 (Kurppa) pso Juho Yp 1881-1931 **Koisti**
Väinö 1911, Uuno 1922
- (37) Esa 1884 ja Aino 1884 **Hyytiäinen** Muolaasta muuttaneet 1932
Johannes Viljam 1906 Väinö 1908, Eino 1913, Vieno 1915, Bertta 1917, Aili 1919, Lauri 1921, Hilikka 1924
- (38) Mooses 1886-1975 ja Hilja 1890-1934 (Varjus) **Kurppa.**
Hilja 1917, Kaarlo 1920-86, Lauri 1923, Saima 1929 (Tuomi)
- (39) sisarusten Paavo 1891, Ristina 1880 ja Aino 1897 **Käiväräisen** /Kaali-Paavo talo.
Samassa pihapiirissä asuivat myös sisarukset
- (40) Emma ja Alina 1909 **Käiväräinen.**
- (41) Samuli 1865-1941 **Kurppa** pso Majastiina 1856-1896 (Lempiäinen)
Katri 1894
- (42) Risto 1908-74 ja Martta 1909 (Mannonen) **Kurppa.**
Maija Liisa 1936 (Kataja)
- Nyt olivat edessä peltojen keskittämiseksi viedyt savikujaset, kuivana kesänä runsaasti pölyävinä ja syyssateilla savivelliksi muuttuneina. Ne veivät Honkkoille, jossa ne jakautuivat kahteen haaraan, vasen, nyt jo kuivempana kangas- ja metsämaastoon suuntautuneena, vei Suurenjoen varrella sijainneille kyläläisten niityille.
- (43) Paavo 1885 ja Tilda 1888 (Hietanen) **Käiväräinen**
Aino 1908, Viljo, Eino, Saima, Pentti 1930
Asuntona heillä oli erikoislaatuisin koristeluin varustettu, aikanaan venäläisille kesävieraille vuokrattavaksi tarkoitettu kaksikerroksinen talo. Leikinlaskijana ja aina hyvätuulisena tunnettu Tuomaa Paavo piti kylän poikien tukat muodin mukaisena.
- (44) Maria 1886 (Paju) **Käiväräisen** pso Herman 1880
Lempi 1910 Hugo, Elma, 1917-89, Arvi 1920
- (45) Hilma **Paju.**
Kujaset veivät halki asumattomien seutujen aluksi kyläläisten niittyjen Sakastin, Vajovan ja Majjoin tuntumassa ja myöhemmin parikilometrisen metsämaan läpi Suurenjoen varrelle, jossa kaukana muista naapureista asui venäläisen emigrantin
- (46) Ivan **Fadejeffin** perikunta. Uudenkirkon puolella olleeseen naapurikylään Neuvolaan johtavaa maantietä pitkin tultiin Kyläpään jälkeen Riikkilöihin. Siinä vanhat hiekkakuopat tarjosivat istuskelu- ja kokoontumispaikkoja, joissa nuoret miehet tapasivat pelata korttia kesäaikana.
- (47) Risto 1898-1970 ja Elsa 1902-77 (Töllinen) **Kurppa**
Kirsti 1923-73, Arvo 1926-61, Eero 1932-33, Raili 1940 (Lehtinen), Raimo 1942
- (48) Tahvo 1881-1951 /Sorja Tapa ja Ulla 1882-1954 (Pihkanen) **Kurppa.**
Elina 1908 (Määttänen), Aino 1911, Juho 1922-1944, Väinö 1925-2010,
Tapa komeine viiksineen eli ajurikaudella suuruutensa aikoja.
- (49) Kalle 1900 ja Riitta **Ryöppö** > Saara 1925 (Satamo)
- (50) Eeva 1869 (vihavainen) pso Aatami 1860 **Ryöppö.**
Aarne 1909-81 ja Alina 1910-87 (Kurppa)
Riikkilöistä erkani kylätie miltei takaviistoon oikealle Eskopäähän.
- (51) Mooses 1888 ja Anni 1889 (Töllinen) **Ivonen**

- Reino 1921, Kirsti 1924, Laina 1926, Anja
- (52) Ulla **Taskula** > Yrjö
- (53) Pietari 1879 ja Tilda 1979 (Andersson) **Havia**
Aino 1903 (Räikkä) Martta 1904-66 (Kurppa), Risto 1909, Urho 1913, Saima 1915
(Pakarinen) , Eero 1918
- (54) Loviisa 1875 (Vesterinen) **Havia**. Herman Havian 1873-1918 leski
- (55) Matti ja Emma **Simonen** Osittain halvaantunut Matti emäntänsä avustamana piti kios-
kikauppaa. (56) Hetti **Paavilainen**. Paavilaiset olivat muuttaneet Inkerinmaalta Kivennavan
kautta Sykiälään.
Lyyli 1903, Aino, Otto, Eino 1907
- (57) Joonas 1897-1969 ja Lyyli 1905-63 (Anttalainen) **Lampainen**.
Veijo 1924, Emmi 1926, Salli 1927, Pirkko 1931, Meeri 1934 (Elonen), Kaarina 1937,
Tauno 1940, Paavo 1943 Joonas oli harrastanut sivutöikseen korintekoa.
- (58) Risto 1913 ja Alma 1910 (Pihkanen) **Mattinen**, tytär Eila 1935, Viljo Mattinen 1916-1978
- (59) Adam 1877 ja Maija 1884 (Susi) **Mattinen**
Lyyli, Aino, Toivo 1907, Tyyne 1909, Eino
- (60) Ulla 1882 (Paju) **Vesterinen** / Marti Miko Paavo Juhana (1880) Ulla
Helvi, Reino
Kyläläisille kuuluneiden maiden etelälaidassa, Vammeljoen tuntumassa ja Lempiälän
(Rasvatun) kylän kupeessa, oli
- (61) Sykelsaari-niminen suppea asutusalue, jossa tiettävästi asuivat
Kipinoinen-, Ripatti- ja Virolainen-nimiset perheet.

Kertojat Pentti Hietanen, Esko Kurppa ja Viljo E. Terho

Mustanmäen asemanseutu

Mustanmäen asemaseutu

Asutus asemaseudulla oli melko nuorta. Ennen vuonna 1870 valmistuneen Riihimäen-Pietarin (Leningrad) rautatien rakentamista paikalla oli synkkä kuusimetsä, jolle 1830-luvulla toimitetussa isossajaossa annettiin nimeksi Mustametsä. Sen läpi kulki kirkkotie Kuuterselän kylästä Sykiälän kautta Uudellekirkolle. Mustametsä-nimestä on ilmeisesti johdettu myös aseman nimi, Mustamäki, koska rautatie Kanneljärveltä päin nousi loivaa ylämäkeä.

Rautatien valmistuttua alkoi asutus nopeasti kasvaa, koska puutavarakuljetusmahdollisuuksien ratkaiseva paraneminen ja myöhemmin venäläisten kesävieraiden tulo avasivat monia työ- ja ansiomahdollisuuksia.

Kylämaisemaa hallitsivat rautatieasema ratapihoineen ja varastorakennuksineen, lähiympäristön liikerakennukset ja kauempana Kanneljärven tien varressa muusta asutuksesta erottunut kreikkalaiskatolinen kirkko.

Lähdettäessä Sotko-ojalta kulkemaan asemalle päin teki maantie kohta jyrkän mutkan vasemmalle, josta lähti kangastie oikealle Syrriimäelle. Sen kupeessa sijainneessa venäläisen professori Langin rakennuttamassa huvilassa asui kesäasukkaana

(1) Gunnar ja Hanna Lindqvist.

Syrriimäki lienee saanut nimensä siitä, että sen rinne, mäen syrjä, sivusi maantietä.

Maantien vasemmalla puolella, Syrriimäen kohdalla, oli venäläisten emigranttien

(2) Boris ja Rosa **Petterssonin** venäläistyylinen huvila. Boris Pettersson tunnettiin monia kieliä osanneena sekä kaikissa töissään ja toimissaan erittäin tarkkana henkilönä. Samassa pihapiirissä aikanaan sijainnut toinen asumus samoin kuin Syrriimäen päällä ollut venäläinen kesähuvila oli jo purettu. Matkaa jatkettaessa maantie ylitti muutaman sadan metrin päässä Sakko-ojan ja sivusi vasemmalla puolella levinyttä peltoaukeaa, jossa sijaitsivat

(3) Kalle ja Tilda **Nikkanen**,

(4) Juho ja Ulla **Susi** > Erkki 1924-44

(5) Toivo ja Lyyli **Puustel**.

Toivo oli ammatiltaan suutari, mutta muodosti myös vaimonsa ja kuuterselkäläisen Eemil Huumosen kanssa tanssiyhityksen, joka huolehti lähiseutujen tanssimusiikista. Peltoaukealta lähti myös kärrytie toisaalta Korvenkylään ja toisaalta Kanneljärvelle vievälle tielle. Tämä tienhaara oli aikanaan saanut komealta kalskahtavan nimen, Kuninkaan tienhaara, mikä perimätiedon mukaan johtui siitä, että Ruotsin kuningas oli aikanaan siinä levähtänyt.

Noin puolen kilometrin metsätaipaleen jälkeen maantien suunnassa aukeni varsinainen Mustanmäen asemaseutu.

(6) kauppias Tahvo **Rasimuksen** omistama liiketalo, vanha venäläinen rakennus, jossa aikanaan piti kauppaa venäläinen kauppias Shermanoff.

(7) Kalle ja Ulla (Mannonen) **Immonen**. Kalle oli kylän poliisi.

(8) Tilda **Kurppa** Talo oli umpipihan muotoon rakennettu ja jossa aikanaan sijaitsi kauppa. Samalla puolella ja ikään kuin pikkumäen alla oli entisen venäläisen kauppiaan Sidoroffin liiketalo, jossa

(9) Matti **Hölttä** 1886 ja Alina 1897 (Taberman) piti kauppaa vielä 1930-luvulla, mutta lopetti sen sitten jättäen ainoastaan leipomon toimintaan. Laina 1912, Valo 1913, Veikko 1915, Toini 1921, Leo 1922, Heikki 1925, Matti, 1930

(10) Jooseppi **Tuomenranta** (Bister) Maikki (Mannonen)

(11) entisen venäläisen kapteenin Paavo **Matrosoffin** talo.

(12) Joonas **Kurppa** /Ristina Juones.

(13) Mikko ja Maria **Mannosen** taloryhmä. Mikko toimi aikanaan pitkät ajat asemamiehenä ja oli tunnettu omapäisistä toimistaan.

(14) Vilho ja Sylvi **Kihlström**.

(15) Eemil **Seppäsen** omistama pärehöylä.

(16) **Mustanmäen kansakoulu**, joka oli entinen Janne Raution kauppatalo. Opettajana oli Kauko **Haverinen**, joka vaimonsa Sirkan ja lastensa kanssa asui koulurakennuksessa.

(17) Eemil 1900-70 ja Anna 1906 (Mannonen ent Rautio) **Havia**.

Pertti 1938, Seppo -42

(18) Simo 1873 ja Mandi 1894 **Koho**. Simo oli eläkkeellä oleva konduktööri.

(19) Toivo 1898 ja Amalia 1900 (Sirkiä) **Hussi**

Eero 1927, Hilikka 1928, Martti 1930

(20) Juho **Sihvo**.

(21) **Mustanmäen rukoushuone**, jota ylläpiti Rukoushuoneyhdistys.

(22) Wasil ja Maria **Lobanoff**, jonka talon yhteydessä oli aikanaan tervapolttimo.

(23) August ja Ida 1885-1932 **Suokas** Tilalla oli paja ja asuinrakennus.

(24) **majatalo** kauniissa puistikossa ja

(25) **pärehöylä**. Molemmat omisti Yrjö **Rautio** 1901.

(26) Aarne 1901 ja Aino 1900 (Taira) **Taberman** Pauli 1927, Jaakko 1929,

(27) Herman **Vesterinen**

(28) Agneta **Venäläinen**.

(29) **Mustanmäen nuorisoseuran talo**, pitkä matala rakennus, joka oli rakennettu 1905.

(30) Vappu **Mäkeläinen**. Agneta Venäläinen:

(31) Emma 1878 (Raatikainen) **Suikkanen**, poika Yrjö Veikko 1917

(32) Anni **Rahkonen**,

(33) Loviisa **Seppälä**,

(34) Viktor ja Erika **Liukkonen**

(35) Iisakki 1891 ja Ulla 1880 (Siira)

Määttänen.

Reino 1923-43 kaatui Maaselässä

(36) venäläisen **Ibrinin** huvila.

(37) Yrjö 1903 ja Rosa 1906 (Halonen) **Töllinen**

(38) Hilda **Töllinen**.

(39) **Kakon pärehöylä**

(40) Vilhelmiina **Andelinin** huvilamallinen talo.

(41) Tilda **Kakko**

(42) Vanda **Westberg**.

(43) iso punainen rautateiden **varastorakennus**, joka antoi oman leimansa koko ratapiha-alueelle.

(44) Matti 1865 ja Anni 1864 (Rouvari) **Paju**. He olivat muuttaneet Sykiälästä.

(45) Jalmar **Lehtosen** omistama saha lautatapuleineen ja rullavaunuineen.

(46) Valter ja Tilda 1878 **Hänninen**

(47) Fanni **Meskanen**.

(48) **rautatievirkamiesten asuintalo**, jonka haltijoina aikanaan olivat Manne ja Karin **Jonsson**.

(49) vuonna 1872 rakennettu **rautatieasema**, jonka viimeisenä asemapäällikkönä oli Yrjö Aalto

Yrjö ja Mary **Aalto** asuivat asemarakennukseen liittyneessä virka-asunnossaan.

Erik, Yrjö

Rautatieasemalta oli jokseenkin sama matka (62 km) sekä Viipuriin että Pietariin (Leningradiin).

(50) **postitoimisto**, jonka hoitajana oli Eeva 1897 **Sihvo**.

(51) Matti 1879 ja Hilma 1882 **Kallio**

(52) Ignat **Glumoff**.

Aivan rautatien varressa oli peräkkäin kaksi valtion rautateiden asuinrakennusta, joista

(53) ensimmäistä hallitsivat kauan asemamies Alekski 1881 ja Elisabet 1881 **Mäkinen** ja

(54) toista ratamestari Vilho ja Elmina **Kantanen**.

(55) Otto **Forsback**

(56) Jalmar 1885 (s.Kokemäellä) ja Hanna 1888 (s. Iisalmella) **Lehtonen**.

(57) **Kannaksen osuusliikkeen myymälä**. Sen hoitajana oli Joonas **Nupponen**, joka vaimonsa Bertan kanssa asui samassa rakennuksessa.

(58) **kreikkalaiskatolinen kirkko**. Se rakennettiin vuosina 1910-13 kokonaan keräysvaroilla. Kirkonkellot lahjoitti kauppias Balashow Raivolasta. Jumalanpalvelukset tapahtuivat pääosin vieraillevien pappien pitäminä. Vakituksena pappina oli muutaman vuoden Mustassamäessä

asunut Mihail **Arfinskij**. Kirkkokuoroa johti Pjotr **Solovjeff** ja laulajina toimivat pääasiassa hänen perheensä jäsenet. Kirkonkellojen soitto kuului Kanneljärvelle ja Raivolaan saakka. Kirkossa oli muutamia kallisarvoisia ikoneja.

Kirkon jälkeen aukeni laaja kenttä, jonka reunoilla oli halkopinoja. Tämä "halkolaani" oli erilaisten urheilutapahtumien suorituspaikka.

(59) Jussi ja Tyyne **Rouvali**.

Halkolaanin jälkeen oli entinen kreikkalaiskatolinen pappila, jossa nyt asuivat

(60) Matti 1898-1963 ja Rosa 1905-73 (Seppälä) **Kurppa**.

Pentti 1926, Salme 1927, Alli 1933, Maija Liisa 1937, Veikko 1939

Oikealla puolen tietä oli vanha venäläinen täyshoitolarakennus, joka oli

(61) Paavo ja Maria **Rumpusen** asuntona.

(62) Maija 1876 **Väntti**

(63) Herman 1886-1942 ja Anni 1888-1975 (Nikkanen) **Kurppa**

Thyra 1914

(64) Juho 1900 ja Hilma 1904 (Reiman) **Suikkanen**.

Ellen 1928

Rasimuksen kaupan luota lähti kylätie, joka myöhemmin yhtyi radanvartta kulkeneeseen tiehen.

Ensimmäisessä talossa oikealla asuivat

(65) Risto 1890 ja Hulda 1895 (Venäläinen) Kurppa

(66) Juho ja Tilda **Holopainen**. > Kirsti 1934-44

(67) Paavo 1892-1986 ja Kaisa **Montonen**

Martta 1918 (Järveläinen), Martti

(68) Pekka 1891-1865 ja Vappu 1892 (Mattinen) **Vesterinen**.

(69) Karl **Enbergin** perikunnan talo, jossa asui vuokralaisia.

(70) Valde ja Laina **Siekinen**

(71) Matti ja Maria **Hietanen**. Sitä vastapäätä oli

(72) latvialainen Pavel ja Maria **Gripust**

(73) Juho ja Miina **Kurppa**.

(74) **Iyrenin** huvila ja samalla puolella vielä ennen Korventietä

(75) Antti **Laukkasen** perillisten talo.

(76) Matti 1878 ja Ulla 1881 (Iivonen) **Kurppa**

(77) Ida Iivosen talo, jossa asui Tilda **Putkonen**.

(78) Salomon 1888 ja Helena 1891 (Käiväräinen) **Rouvari** > Reino 1920

(79) Jooseppi ja Hanna **Kostamo**.

(80) Olga **Karlssonin** omistamat talot, joista toisessa asuivat Herman ja Ida **Ronkainen** ja toisessa Olga Karlsson itse kesäisin.

(81) Sipri ja Eudokia **Koho**

(82) Anni **Mättö**.

(83) Andrei **Andrejeff**. > Nikolai 1924-44 kaatunut Ihantalassa

(84) Toivo ja Miina **Hietanen**

(85) Aksel 1894 ja Tilda 1893 **Vaittila** (Forsbacka).

Siihen päättyi asutus Korven suunnassa.

Kertojat: Niilo Kurppa, Ville Otsavaara ja Sakari Suikkanen

Korvenkylä

(Korvekylä, Korvetaka)

Ikään kuin Mustanmäen asutuksen kylkiäiseksi oli muodostunut Korvenkylä, joka nimensä mukaisesti oli aikanaan raivattu keskelle korpea. Liikenne sinne kulki Mustanmäen kautta.

Sorokkinan mäen alla erkani tie vasemmalle, joka vei

(1) Pekka 1898-1977 ja Aino 1904-80 (Inkiläinen) **Kurppa**

Reino 1927, Väinö 1930, Yrjö 1933, Liisa 1935, Annikki -42

(2) Matti 1897 ja Alina 1902 (Kurppa)

Tuure 1924-44, kaatunut Pitkärannassa, Eero 1930

Yrjö Kurpan aikanaan rakennuttama talo, jossa nyt asui

- (3) Otto 1909 **Hytti**.
- (4) Herman ja Ida **Rouvari**
- (5) Juho ja Anna 1883 (Ratas) **Inkiläinen**
- (6) Yrjö **Valkonen**,
- (7) Toivo1902 ja Lyyli 1903 (Hytti) **Valkeinen**
Olavi 1929, Kerttu 1933, Elvi Esteri 1935, Lempi 1937, Viljo 1939. Eeva 1942
- (8) Tilda **Kirjonen**.
- (9) veljekset Onni ja Reino **Kortemaa**. Muolaasta tulleet
- (10) Herman 1886-1953 ja Miina 1887-1967 (Nikkanen) **Mattinen** ja heidän naapureinaan
- (11) Adam 1877 ja Maijastiina 1884 (Susi) **Mattinen**.
Toivo 1907, Tyyne 1909
Korvenkylän kohdalla rautatien toisella puolella oli ratavartijan asunto, jota hallitsivat
- (12) Juho 1883-1945 ja Annastiina 1883-1960 (Kokko) **Kurppa** /Taaveti Jussi.
Risto 1908-74, Väinö 1912-56

Kertojat: Reino Kortemaa ja Niilo Kurppa